

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV BUSKERUD
Tollbugata 51
3044 DRAMMEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sunniva Eide Sunde, 69247111

Høring av forslag til forskrift om fiske ved utløp av vassdrag med anadrome laksefisk i Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold, samt høring av forslag til forskrift om fiske etter innlandsfisk i anadrome vassdrag i Østfold

Statsforvalteren i Oslo og Viken sender med dette forslag til forskrift om fiske ved utløp av vassdrag med anadrome laksefisk i Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold på høring. Forskriften erstatter gjeldende forskrifter for Oslo og Viken.

Hensikten med ny forskrift er å få enhetlige regler og forvaltning av fredningssonene i hele regionen.

Statsforvalteren sender samtidig forslag til forskrift om fiske av innlandsfisk i anadrome vassdrag i Østfold på høring. Det foreslås at bestemmelsene skilles ut fra gjeldende munningsfredningsforskrift for tidligere Østfold som en egen forskrift, men uten at reglene endres.

Foreninger, lag, organisasjoner, kommuner og andre interessenter oppfordres til å sende innspill til forslaget til nye forskrifter innen 19.01.2024.

Statsforvalteren har fått i oppdrag fra Miljødirektoratet å revidere gjeldende forskrifter for fiske ved utløp av anadrome vassdrag. Hensikten med forskriftsendringen er å sammenfatte og forenkle gjeldende forskrifter og få enhetlige regler og forvaltning av munningsfredningssonene. Dagens forskrifter ble fastsatt for fylkene Østfold, Buskerud og Oslo og Akershus av de tidligere fylkesmennene. De har ulik innretting og forskjellige bestemmelser. Vi mener det er hensiktsmessig å ha enhetlige fiskeregler ved utløpet av vassdrag i hele regionen der mange fiskere ferdes på tvers av fylkesgrensene.

Utkast til forskrift om fiske ved utløp av vassdrag med anadrome laksefisk i Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold som nå sendes på høring, er på noen punkter strengere enn dagens regler, og

vi ber høringspartene spesielt om å vurdere disse punktene nøye og beskrive om den foreslåtte innstramningen får konsekvenser for egne interesser.

I gjeldende munningsfredningsforskrift for Østfold, er det tatt inn bestemmelser også om fiske av innlandsfisk i anadrome vassdrag. Tilsvarende gjelder ikke for de andre fylkene. Det vanlige er at regler for fiske i anadrome vassdrag gis i egne forskrifter. Vi vurderer det som hensiktsmessig at en felles munningsfredningsforskrift for de nye fylkene ikke inneholder bestemmelser om fiske av innlandsfisk i anadrome vassdrag. Vi foreslår derfor at bestemmelsene om fiske av innlandsfisk i anadrome vassdrag i Østfold, skilles ut som en egen forskrift.

Utkast til forskrift om fiske av innlandsfisk i anadrome vassdrag i Østfold (vedlegg 3) er likelydende bestemmelsene i gjeldende forskrift. Vi ber høringspartene spesielt vurdere om det etter fastsettelsen av gjeldende forskrift i år 2018 har skjedd endringer som skulle tilsi at gjeldende bestemmelser bør revideres.

Retningslinjer for fastsettelse av munningsfredningssoner

Formålet med å fastsette munningsfredningssoner ved utløpet av vassdrag med anadrome laksefisk er å gi anadrome laksefisk nødvendig beskyttelse i et område av sjøen der fisken kan være særlig utsatt for overbeskatning. Anadrome laksefisk oppholder seg over lengre tid ved utløpet til vassdragene. Her kan de opptre i ansamlinger, blant annet i påvente av egnede forhold for oppvandring i vassdraget, eller for avlusing. Munningsfredningssoner har vært, og er, et meget viktig virkemiddel for å verne om fiskebestander, særlig anadrome fisk.

Myndigheten til å fastsette forskrift om munningsfredningssoner etter lakse- og innlandsfiskloven § 40 er delegert til Statsforvalteren iht. delegeringsvedtak av 27.november 1992. Statsforvalteren kan i forskrift skjerpe inn, men ikke lempe på, nasjonale regler som gjelder ved utløpet av vassdrag med anadrome laksefisk.

Miljødirektoratet har utarbeidet retningslinjer som gir føringer for Statsforvalterens arbeid med å fastsette forskrift om munningsfredningssoner. Det fremgår av retningslinjene at vurderingen av om det skal fastsettes munningsfredningssoner, bør gjøres uavhengig av nåværende bestandssituasjon i det aktuelle vassdraget. Om det er hensiktsmessig med fastsettelse av munningsfredningssone for et vassdrag, beror på særlig to forhold:

1. Om nasjonale begrensninger på fiske som gjelder i 100-meterssonen gir tilstrekkelig beskyttelse for bestander av anadrome laksefisk i det aktuelle vassdraget

Utenfor vassdrag med viktige eller spesielt hensynskrevende bestander, for eksempel bestander som er særlig sårbare for overbeskatning, vil det ofte være behov for munningsfredningssone. Vassdrag med anadrome laksefisk som ikke er oppført i vedlegg I eller II til forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag, er ikke omfattet av denne forskriftens begrensninger på fiske i 100-meterssonen. Disse vassdragene er ikke åpnet for fiske, og har ofte bestander som er naturlig fåtallige og sårbare for overbeskatning. Også utenfor noen slike vassdrag kan det være behov for munningsfredningssoner.

2. Om de geografiske/topografiske forhold tilsier at det er hensiktsmessig med en munningsfredningssone.

Utenfor vassdrag som renner ut i åpne, vide fjorder eller havområder, og som har bestander som ikke er spesielt hensynskrevende, er det ikke alltid behov for beskyttelse utover de begrensningene på fiske som allerede gjelder i 100-meterssonen. Utenfor vassdrag som

renner ut i smale fjordområder, eller der det er trange sund, poller eller tidevannsstrømmer i nærheten av vassdraget, vil det som regel alltid være behov for munningsfredningssoner. Geografiske/topografiske forhold spiller også inn ved avgjørelsen av hvor *stor* munningsfredningssonen bør være.

Reguleringen av fiske ved utløpet av vassdrag med anadrome laksefisk skal ikke ha til hensikt å forskyve fangstmulighetene fra sjø til elv. Alle bestander av anadrome laksefisk i vassdraget skal hensyntas ved avgrensningen. For vassdrag som munner ut i samme eller tilstøtende sjøområder, kan det være hensiktsmessig å fastsette en felles munningsfredningssoner, såfremt sonens utstrekning ikke går lenger enn det som er nødvendig for å beskytte bestandene av anadrome laksefisk.

Forslag til endring av fredningssoner og fiskeregler

I forslag til forskrift for fiske ved utløp av anadrome vassdrag for fylkene Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold, er det foreslått endringer både for avgrensning av munningsfredningssonene samt for fiskeregler. I tillegg foreslås det munningsfredningssoner for en rekke mindre sjørrretbekker som ikke tidligere har hatt slike fredningssoner. Ved avgrensningen er det lagt vekt på retningslinje nr. 2 nevnt over, og slik at sonene inkluderer bløtbunnsområder med ålegras, som er viktige beite- og oppvekstområder for anadrom fisk. Vi forventer at anadrom fisk som venter på å gå opp i vassdraget for å gyte, bruker hele sonen til opphold og næringsøk.

Endringene er satt opp i forslag til ny forskrift (vedlegg 1). Sonene fremgår også av kartvedleggene til forskriften (vedlegg 2). I forslag til forskrift er fredningssonene vist i to ulike tabeller. Tabell 1 angir fredningssoner der alt fiske er forbudt hele året. Fredningssonene som er opplistet i tabell 1 er i hovedsak tilhørende sjørrretførende vassdrag, der det ikke er åpnet for fiske i vassdraget. Tabell 2 angir fredningssoner der fiske er tillatt etter nærmere angitte fiskeregler gitt i forskriftens § 4.

Forslag til ny forskrift medfører enkelte endringer sammenlignet med gjeldende forskrifter. Statsforvalteren redegjør for endringene i det følgende.

Fiske i munningsfredningssonene

Fredningssoner der alt fiske er forbudt

Det foreslås i forskriftens § 4 at alt fiske er forbudt i fredningssonene som er opplistet i forskriftens § 3 tabell 1. Begrunnelsen for et totalforbud innenfor disse hensynssonene, er at de aktuelle vassdragene i hovedsak er mindre, sjørrretførende bekker, der det ikke er åpnet for fiske i vassdraget. I vurderingen av sonenes utstrekning, har det også blitt lagt vekt på topografiske forhold.

Forslaget medfører enkelte endringer sammenlignet med gjeldende bestemmelser. Fiske ved enkelte vassdrag i Moss, Fredrikstad og Sarpsborg kommuner har vært begrenset med fredningssoner med fiskeforbud hele året. I tillegg har disse utløpene hatt ytterligere en fredningssoner lenger ut i utløpet med fiskeforbud fra 30. september til 1. april. Statsforvalteren vurderer at gjeldende praksis med doble fredningssoner er kompliserte å forholde seg til både for fiskerne og oppsynsmyndigheten, og foreslår derfor at totalfredningen trekkes ut til den ytterste sonen. Det innebærer at det ikke blir tillatt å fiske innenfor fredningssonene ved utløpet til Hjelmungbekken, Skjebergbekken, Stordiket, Hornnesbekken, Fjellebekken, Støtvikbekken, Kallerødbekken og Engabekken. I tillegg foreslås det nye fredningssoner for flere bekker i kommunene Drøbak, Lier og Asker, som ikke tidligere har vært omfattet av

muningsfredningssoner, herunder Havsjødalsbekken, Sætreelva og Grytnesbekken, Knattvollbekken og Ertsvikbekken, Sulbuktbekken, Gjerdalsbekken, Hyggenebekken og Haugenebekken, og Dauerudbekken. Langekilsbekken og Lerdalsbekken i Hvaler kommune har i gjeldende forskrifter separate muningsfredningssoner. I forslag til ny forskrift er disse sonene slått sammen til én sone med felles ytre grense.

Fiske i 100-meterssonen i fredningssoner der det er åpnet for fiske i vassdraget

Det foreslås i forskriftens § 4 andre ledd at det ikke strammes inn på adgangen til å fiske etter anadrome laksefisk og saltvannsfisk i 100-meterssonen med stang og håndsnøre fra land i den tida det er åpnet for fiske etter anadrome laksefisk i vassdraget. Bakgrunnen for dette er at muningsfredningssonene ikke skal ha til hensikt å forskyve fangstmulighetene fra sjø til elv. Det foreslås likevel at det tillates bruk av kun én stang eller ett håndsnøre per fisker. Begrunnelsen for dette er å redusere beskatningstrykket innenfor 100-meterssonen. Det foreslås også et minstemål for fangst av laks og sjørret på 35 cm. Dette er det samme som minstemålet fastsatt i forskrift om åpning for fiske etter anadrom laksefisk (åpningsforskriften).

Det foreslås i forskriftens § 4 tredje ledd at det tillates fiske utenfor 100-meterssonen i muningsfredningssonene som er opplistet i tabell 2 i forskriften. Det foreslås at fiske tillates etter følgende fiskeregler:

- a. Det er tillatt å fiske med stang og håndsnøre fra land, båt og på isen. Snører/stenger skal ikke stå ute uten tilsyn.
- b. I fredningssonene nr. 31, 32, 33, 34 og 36 er fiske fra båt bare tillatt i perioden 1. juni til 4. august. Dorging tillates ikke i disse sonene.
- c. Det er tillatt å fiske etter saltvannsfisk med line, teiner, ruser og garn, som er senket slik at hele fangstdelen til enhver tid står minst fem meter under havoverflata.
- d. Det tillates fiske med not, snurrevad og trål i en avstand av 500 meter fra grense elv-sjø (elvemunningen ved fjøre sjø) når redskapen blir satt av manntallsførte yrkesfiskere fra merkeregistrerte fartøy.
- e. Minstemål for fangst av laks og sjørret er 35 cm.

Forslag til fiskeregler utenfor 100-meterssonen medfører følgende endringer sammenlignet med gjeldende forskrifter:

Fiske fra land med stang og håndsnøre utenfor 100-meterssonen

Fiske etter anadrome laksefisk og saltvannsfisk med stang og håndsnøre fra land er i henhold til gjeldende forskrifter for Oslo og Viken delvis tillatt i de muningsfredningssonene der det er åpnet for fiske. Forskriften for tidligere Buskerud setter en begrensning på én stang eller ett håndsnøre per fisker, mens forskriftene for tidligere Oslo og Akershus og Østfold ikke setter begrensninger på antall redskaper. Statsforvalteren vurderer at antall redskaper i praksis ikke er utslagsgivende for beskatningstrykket, og foreslår derfor at ny forskrift ikke begrenser på antall redskaper.

Fiske fra båt og is utenfor 100-meterssonen

I Oslo og Akershus er det kun tillatt å fiske laks og sjørret med stang fra båt utenfor 100-meterssonen i tiden fra og med 1. juni til og med 4. august. Dorging etter laks og sjørret er ikke tillatt. Gjeldende forskrift for Buskerud åpner for fiske fra båt og is med to redskaper (stang, håndsnøre) per båt og per isfisker med ett agn på hvert redskap. Forskriften for tidligere Østfold inneholder ikke bestemmelser som setter begrensninger på fiske fra båt. Statsforvalteren foreslår i

ny forskrift at det tillates fiske etter laks og sjøørret fra båt hele året, med unntak av vassdragene i Oslo og Akershus, der det er stor tetthet av båter og det samlede beskatningstrykket er høyt. Her settes en begrensning på at det kun tillates fiske fra 1. juni til og med 4. august. Samtidig foreslås det forbud mot dorging i Oslo og Akershus. Det innebærer at dorging etter all fisk blir forbudt innenfor fredningssonene i Oslo og Akershus. Det vil altså ikke være tillatt å dorge hverken etter saltvannsfisk eller ferskvannsfisk innenfor fredningssonene. Begrunnelsen for et totalforbud er at det vil være vanskelig å håndheve et forbud mot å dorge bare etter noen arter.

Av gjeldende forskrifter er det kun forskriften for Buskerud som regulerer adgangen til isfiske. Dette er gjort gjennom bestemmelser om antall fiskeredskap. Statsforvalteren vurderer at antall stenger/håndsnoerer per isfiske i denne sammenhengen ikke er utslagsgivende for beskatningstrykket. Vi foreslår derfor at isfiske tillates der det er lov å fiske, og at det ikke settes begrensninger på antall fiskeredskap.

Fiske etter saltvannsfisk med line, teiner, ruser og garn utenfor 100-meterssonen

Fiske med teiner/ruser og garn for fritidsfiske og yrkesfiske innenfor fredningssonene har vært tillatt i deler av Oslo og Viken. Statsforvalteren foreslår nå at det i de fredningssonene der det åpnes for fiske utenfor 100-meterssonen skal være tillatt å fiske etter saltvannsfisk med line, teiner, ruser og garn, som er senket slik at hele fangst delen til enhver tid står minst fem meter under havoverflata. På denne måten skjermes anadrom fisk som i hovedsak bruker øvre vannlag. Kravet om nedsenking til minst fem meter innebærer en viss innskjerping sammenlignet med gjeldende bestemmelser.

Fiske med not, snurrevad og trål utenfor 100-meterssonen

Fiske med snurrevad har vært tillatt i fredningssonene ved utløpet til Tista og Glomma. Statsforvalteren foreslår nå at det innføres en felles bestemmelse for de nye fylkene der det er tillatt å fiske med not, snurrevad og trål i en avstand av 500 meter fra grense elv-sjø (elvemunningen ved fjære sjø) når redskapen blir satt av manntallsførte yrkesfiskere fra merkeregistrerte fartøy. Forslaget innebærer en innskjerping av gjeldende bestemmelser med hensyn på kravet til avstand til elvemunningen.

Konsekvenser av forslaget

Det er vår vurdering at økosystemene i Oslofjorden, Drammensfjorden og vassdragene rundt generelt er utsatt for stor samlet belastning fra menneskelig aktivitet og dette gjelder også fiskebestandene spesielt. Forskriftendringen vil innebære en viss avlastning av beskatningstrykket på de anadrome fiskeslagene særlig innenfor områder som har stor verdi for gyteklar fisk og som oppvekstområder for ungfisk. Vi har ikke vært i stand til å beregne hvor stor effekt disse endringene vil ha. Fiskeregler er bare ett av flere virkemidler som brukes i forvaltningen av bestandene. I tillegg til fiskeregler arbeides det med tiltak for å restaurere gyteplasser, fjerne vandringshindre, tiltak for å bedre vannkvalitet, bekjempe fremmede arter m.v. Sammen med naturlig variasjon gjør dette det vanskelig å isolere effekten av hvert enkelt tiltak. Statsforvalteren følger med på utviklingen og vurderer den samlede belastningen og virkemiddelbruken i samråd med fagrådet for laks og sjøørret.

Slik vi ser det innebærer endringene sammenliknet med dagens forskrifter ingen vesentlig omfordeling av rettigheter og plikter mellom berørte parter. Et ensartet regelsett i fylkene Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold vil være lettere å forholde seg til for fiskerne og for oppsynsmyndigheten.

Høringsprosess

Vi ber foreninger, lag, organisasjoner, kommuner og andre interessenter om å vurdere forslaget og sende sine innspill til Statsforvalteren innen 19.01.2024. Høringsinnspill merkes med referansenummer 2020/20618 og sendes til sfovpost@statsforvalteren.no eller til Statsforvalteren i Oslo og Viken, Postboks 325, 1502 Moss.

Statsforvalteren vil sammenfatte høringsuttalelsene, gjøre en vurdering av disse og deretter fastsette ny forskrift om fiske ved utløp av vassdrag med anadrome laksefisk i 2024, samt forskrift om fiske etter innlandsfisk i anadrome vassdrag i Østfold.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Sunniva Eide Sunde
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1. Forslag – forskrift om fiske ved utløp av vassdrag med anadrome laksefisk i Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold
2. Forslag – kart over fredningssonene i Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold
3. Forslag – forskrift om fiske etter innlandsfisk i anadrome vassdrag i Østfold

Mottakere:

FREDRIKSTAD KOMMUNE	Postboks 1405	1602	FREDRIKSTAD
SARPSBORG KOMMUNE	Postboks 237	1702	SARPSBORG
HVALER KOMMUNE	Storveien 32	1680	SKJÆRHALDE N
RÅDE KOMMUNE	Skråtorpveien 2A	1640	RÅDE
MOSS KOMMUNE	Postboks 175	1501	MOSS
VESTBY KOMMUNE	Postboks 144	1541	VESTBY
FROGN KOMMUNE	Postboks 10	1441	DRØBAK
NESODDEN KOMMUNE	Postboks 123	1451	NESODDTANG EN
ÅS KOMMUNE	Postboks 195	1431	ÅS
NORDRE FOLLO KOMMUNE	Postboks 3010	1402	SKI
OSLO KOMMUNE	RÅDHUSET	0037	OSLO
BÆRUM KOMMUNE	Postboks 700	1304	SANDVIKA
ASKER KOMMUNE	Katrineåsveien 20	3440	RØYKEN
LIER KOMMUNE	Postboks 205	3401	LIER
DRAMMEN KOMMUNE	Postboks 7500	3008	DRAMMEN
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
NORSKE LAKSEELVER	Postboks 9354	0135	OSLO

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV OSLO OG AKERSHUS	Grønland c/o Oslo og Omland Friluftsråd Storgata 28A	0184	OSLO
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV ØSTFOLD	Kirkegaten 31B	1632	GAMLE FREDRIKSTAD
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV BUSKERUD	Tollbugata 51	3044	DRAMMEN
SABIMA	Mariboës gate 8	0183	OSLO
NORGES FRITIDS- OG SMÅFISKERFORBUND	c/o Tom Erlig Sollie Ringshaugveien 18	3154	TOLVSRØD
NORGES FRITIDS OG SMÅFISKERFORBUND AVD. ONSØY/RÅDE	c/o Torbjørn Halvorsen Gamleveien 50	1642	SALTNES
NORGES FRITIDS- OG SMÅFISKERFORBUND NFSF AVD. MOSS-RYGGE	Fjordgløtt 7	1516	MOSS
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND AVD BUSKERUD	Foss gård Stokkeveien 4	3403	LIER
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND AVD OSLO OG AKERSHUS	Industriveien 8	1481	HAGAN
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND AVD ØSTFOLD	Storgata 5	1890	RAKKESTAD
DRAMMEN OG OMLANDS FISKEADMINISTRASJON	Baneveien 217	3405	LIER
NEDRE GLOMMA ELVEEIERLAG	c/o Torstein Maugesten Maugestenveien 160	1708	SARPSBORG
HALDEN KOMMUNE	Postboks 150	1751	HALDEN
ARBEIDERNE JEGER & FISKEFORENING HALDEN	Peder Ankers gate 16	1771	HALDEN
ARBEIDERNE JEGER OG FISKEFORENING SARPSBORG OG OMEGN	c/o Ulf Hansen Askeladdveien 2	1709	SARPSBORG
ARBEIDERNE JEGER OG FISKEFORENING	c/o Bjørn Ingmar Oppberget Veitvetsvingen 2H	0595	OSLO
NEDRE EIKER ELVEEIERLAG	c/o Hilde Dahler Nordlid Drammensveien 201	3050	MJØNDALEN